

AFDELINGSOVERSCHRIJDEND OVERLEG

////////////////////////////////////

Onderwerp	Energieheuvel – Vraag voor nieuwe toepassing van bodematerialen voor bouwkundig bodemgebruik
Contactpersoon / auteur	Dirk Dedecker
Afdeling / dienst / team	BB – BIG /AD - JD
Datum	3 juni 2022

////////////////////////////////////

1 ADVIES

C-ground bezorgde aan OVAM een verduidelijkende nota aangaande de Energieheuvel projecten. De verduidelijkende nota is als bijlage terug te vinden. De OVAM evalueert de nota van de ‘Energieheuvel van C-Ground te Temse’ als volgt:

Wat betreft de uitloog van verontreinigende stoffen uit de te gebruiken bodematerialen wordt de vraag van OVAM ,voor onderbouwing door een erkende bodemsaneringsdeskundige van toetsingswaardes **niet beantwoord**. De nota van C-Ground behandelt de milieubelasting van het bouwkundig bodemgebruik slecht in algemeenheid.

Zoals door OVAM aangehaald in hun advisering, vertrekt de toepassingen bouwkundig bodemgebruik vanuit de principes van het bodembeheer. De constructie verandert in feite weinig tot niets aan de milieubelasting ter hoogte van de projectzone door de verplaatsing van de bodematerialen. Deze toepassing van BBG in de energieheuvels is in deze zin dan ook niet anders dan de reeds opgenomen toepassing van taluds, landhoogten, etc.

Er kan gesteld worden dat door de afbakening van de kernzone het uitloogrisico volledig onderschept wordt doordat de volledige zone onder het waterbassin zelfs niet te maken zal hebben met het insijpelen van neerslag en loog. In vergelijking met andere, opgenomen toepassingen van BBG met een hoge toepassingshoogte (landhoofden, taluds, ...) biedt het BBG in de bepaalde kernzone een veel beter gecontroleerde toepassing en lagere milieubelasting, door het simpele feit dat er in deze gehele zone geen insijpeling van water en dus bij gevolg ook geen loog kan/zal plaatsvinden en dus ook geen bijkomende milieu-impact heeft.

De opbouw van de heuvel is een zeer heterogeen verhaal, waarbij bodematerialen van verschillende herkomst zullen toegepast worden met milieuhygiënische code van 3y1-9y1 en waar er dus eveneens geen sprake is van een volledige aanvulhoogte met 911 die een cumulatief uitloogrisico teweeg zou kunnen brengen.

De code van goede praktijk - Nieuwe toepassing voor bouwkundig bodemgebruik en gebruik in een vormvast product dd. 20 december 2018 stelt dat de onderbouwing van het begrip bouwkundig bodemgebruik zich baseert op de milieuhygiënische kwaliteit, en milieuhygiënische functie (= afgeschermd toepassing) en niet zozeer op bouwtechnische eisen voor de gebruikte bodemmaterialen. De nota van C-Ground besteedt onvoldoende aandacht aan de vraag voor de onderbouwing van de milieuhygiënische kwaliteit voor de te gebruiken bodemmaterialen in de 'Energieheuvel van C-Ground te Temse'. Vooraleer de OVAM overgaat tot aanvaarding van de 'Energieheuvel van C-Ground te Temse' als een toepassing voor het gebruik van bodemmaterialen voor bouwkundig bodemgebruik gaat een erkende bodemsaneringsdeskundige na of het cumulatieve uitloogrisico ten gevolge van de aanvulhoogte voor de afgeleide uitloognormen van Bijlage 7, VLAREBO geen aanleiding kan geven tot risico's voor de omgeving.

Wat betreft de uitloog van verontreinigende stoffen uit de te gebruiken bodemmaterialen stelt een erkende bodemsaneringsdeskundige toetsingswaardes voor volgens de systematiek aangereikt door de VITO. Gelet op de dimensies van de energieheuvel en de potentieel grote vracht naar het grondwater beveelt de VITO aan om en het risico voor grondwater te beperken. Het risico op een verontreiniging van het grondwater kan beperkt worden door als bijkomende maatregel de concentratie/emissie voor elke parameter te limiteren naar een waarde die resulteert in een (berekende) concentratie in het grondwater maximaal gelijk aan 80% van de bodemsaneringsnorm voor grondwater. Deze limitatie zou gelden voor de gemiddelde concentratie/emissie van de parameter in de gehele toepassing. Hieraan wordt niet automatisch voldaan door het toepassen van de normen voor bouwkundig bodemgebruik en vraagt daarom een aparte risico-evaluatie.

Gelet op het UDN-arrest nr. 253.523 van 19 april 2022 in de zaak A. 235.867/VII-41.332 van de Raad van State.

Gelet op artikel 138, Bodemdecreet en de bepalingen van het uitvoeringsbesluit hoofdstuk XIII, VLAREBO.

Het uitgangspunt van de grondverzetregeling is het beheersen van de verspreiding van bodemverontreiniging. Verder vereist het principe van de circulariteit dat, met het oog op de duurzaamheid, uitgegraven bodem zoveel als mogelijk hergebruikt wordt als alternatief voor primaire grondstoffen waardoor een kwaliteitsvolle woon- en leefomgeving kan worden gewaarborgd. De aanwezigheid, het gehalte en het gedrag van verontreinigende stoffen in de bodemmaterialen bepaalt de gebruiksmogelijkheden van de bodemmaterialen.

In VLAREBO zijn er normwaarden gedefinieerd voor enerzijds vrij gebruik als bodem en anderzijds bouwkundig bodemgebruik of in een vormvast product. De normwaarden voor vrij gebruik moeten de garantie bieden dat alle bodemfuncties mogelijk blijven en liggen tussen de streefwaarde en de strengste bodemsaneringsnorm. Zo vormen ze een evenwicht tussen een beperkte aanrijking ten opzichte van de natuurlijke samenstelling van de bodem en de maximale bescherming van mens en ecosysteem bij rechtstreekse blootstelling. De normwaarden voor bouwkundig bodemgebruik of in een vormvast product gelden voor gebruik van uitgegraven bodem in welbepaalde toepassingen met een bouwkundig karakter. Ze zijn afgestemd op de VLAREMA-normen voor gebruik als bouwstof maar zijn toch niet identiek. De onderbouwing van de waarden voor gebruik voor de genormeerde parameters is gegeven in de VITO-studie voor de gemeenschappelijke onderbouwing van de normering VLAREBO/VLAREMA bepalend (OVAM, februari 2015, Afleiding en onderbouwing gemeenschappelijk normenkader voor grondstoffen en uitgegraven bodem in Vlaanderen).

Het beschermingsniveau wordt vastgelegd door definiëring van een kwaliteitscriterium ('veilige concentratie') voor de genormeerde parameters. Bij het bepalen van deze veilige concentratie zijn zowel humane als ecotoxicologische blootstelling in overweging genomen met als minimum de streefwaarden en als maximum de saneringswaarde in VLAREBO. Er is enkel gebruik gemaakt van bestaande, gepubliceerde en samenvattende datasets die wetenschappelijk onderbouwd zijn. Indien mogelijk is gebruik gemaakt van bestaande Vlaamse

milieucriteria die reeds geïmplementeerd zijn in de wetgeving. De veilige concentraties in grondwater zijn voor organische verbindingen 60% BSN type II. Voor metalen werd de milieukwaliteitsnorm voor implementatie Kaderrichtlijn water weerhouden.

Overwegende dat het beleid inzake bodemsanering erop gericht is om zoveel mogelijk de richtwaarden voor bodemkwaliteit te realiseren. Deze richtwaarden worden door de Vlaamse Regering vastgesteld en beantwoorden aan het gehalte aan verontreinigende stoffen of organismen op of in de bodem, dat toelaat dat de bodem al zijn functies kan vervullen zonder dat enige beperking moet worden opgelegd.

Wat betreft het gebruik van de bodemmaterialen in de verschillende delen van de heuvel:

Het bovenste plateau, waarop het bekken voor hydrostorage wordt aangelegd, is de bovenste contour van de constructie (steeds in eindafdek voorzien van code 211 zoals in ander bouwkundige toepassingen). Als stabiele helling voor de ondersteuning van de constructie wordt een 8/4 helling om de zone van BBG te definiëren.

De OVAM wenst hier echter te benadrukken dat bouwtechnische eisen geen onderdeel uitmaken van de milieukundige beoordeling voor bouwkundig bodemgebruik, zoals voorzien in de bepalingen van hoofdstuk XIII van het VLAREBO-besluit van 14 december 2007. Naargelang het beoogde gebruik, moeten de initiatiefnemer en de uitvoerder zich ervan verzekeren dat voldaan wordt aan de vereiste bouwtechnische eisen van de betreffende toepassing, en hier in het bijzonder de grond-mechanische eigenschappen en stabiliteitseisen van de gebruikte bodemmaterialen voor de ondersteunende en onderbouwende onderdelen van de heuvel onder het waterbassin.

Wat betreft de stromen bodemmaterialen of andere materialen die men voorziet om te gebruiken in de 'energieheuvel stelt de aanvrager:

De opbouw van de heuvel zal dus gebeuren met bodem/materialen, overeenkomstig met de code van goede praktijk van 20 december 2018 voor het gebruik als bouwkundig bodemgebruik. Hierbij is eveneens voldaan aan het duurzame karakter en de terugneembaarheid van de toegepaste bodemmaterialen. De materialen waarmee de heuvels opgebouwd worden zullen dus eveneens inzetbaar blijven in elke andere toepassing van 'de lijst van toepassingen van bodemmaterialen voor bouwkundig bodemgebruik van het ministerieel besluit van 27 maart 2019'.

Bij gevolg zal in realiteit de kernzone met BBG dus een zeer heterogene zone zijn waarin milieuhygiënische codes tussen 3y1-9y1 in toegepast zullen worden o.b.v. hun grondmechanische eigenschappen en waarbij de toelevering zal gebeuren vanuit diverse klanten en TOP's.

Gelet op de dimensies van de energieheuvel en de potentiële emissie van verontreinigende stoffen naar het grondwater moeten het risico voor het grondwater worden beheerst. Het risico op een verontreiniging van het grondwater kan beheerst worden door de concentratie/emissie voor elke parameter te limiteren.

Wat betreft de IBC-maatregelen en de generieke toepasbaarheid van waarden voor niet-genormeerde parameters die worden afgeleid voor bodemkundig bodemgebruik:

Door de aangewende materialen is het hergebruik gegarandeerd in geval van herbestemming van de toepassing (geen IBC) of het hergebruik van de bodemmaterialen in een navolgend leven.

Voor het afleveren van een grondverzettoelating naar deze bestemming moeten de bodemmaterialen die voor bouwkundig bodemgebruik in aanmerking genomen worden voldoen aan de hieronder, in het besluit,

opgenomen voorwaarden. Deze voorwaarden maken integraal deel uit van de grondverzettoelating voor het gebruik van bodemmaterialen voor bouwkundig bodemgebruik in de 'Energieheuvel van C-Ground te Temse'.

Wat betreft de opname van de bijzondere voorwaarden in de aanvragen voor grondverzetstoelatingen voor gebruik van bodemmaterialen in de 'energieheuvel':

Daarnaast zullen wij bijkomend op de reeds verkregen SVA voor het gebruik van 211 op de projectlocatie Temse, de aanvraag indienen bij de erkende bodembeheerorganisatie voor het BBG op deze projectlocatie. In deze project specifieke aanvraag zullen wij de uitwerking toepassen van de hierboven aangehaalde principes, waarin een antwoord geboden wordt op de geformuleerde vragen.

Voor het afleveren van een grondverzettoelating naar deze bestemming moeten de bodemmaterialen die voor bouwkundig bodemgebruik in aanmerking genomen worden voldoen aan de hieronder, in het besluit, opgenomen voorwaarden. Deze voorwaarden maken integraal deel uit van de grondverzettoelating voor het gebruik van bodemmaterialen voor bouwkundig bodemgebruik in de 'Energieheuvel van C-Ground te Temse'.

2 BESLUIT

Voor het gebruik van bodemmaterialen voor bouwkundig bodemgebruik in de toepassing 'Energieheuvel van C-Ground te Temse' moeten de bodemmaterialen voldoen aan de voorwaarden die verduidelijkt zijn in de onderbouwende nota van C-Ground en die hierboven weerhouden zijn, alsook aan volgende voorwaarden met betrekking tot de uitloogbaarheid van verontreinigende stoffen in de bodemmaterialen die gebruikt worden voor bouwkundig bodemgebruik in de energieheuvel en die niet voldoet aan de waarde voor vrij gebruik van bodemmaterialen. Als bijkomende voorwaarden om voorliggende toepassing van 'Energieheuvel' voor het gebruik van bodemmaterialen voor bouwkundig bodemgebruik in aanmerking te kunnen nemen moeten de uitloogbare verontreinigende stoffen uit de kern bouwkundig bodemgebruik aan volgende emissievoorwaarde vanuit die kern voldoen:

- Gelet op de dimensies van de energieheuvel en de potentiële emissie van verontreinigende stoffen naar het grondwater moeten het risico voor het grondwater worden beheerst. Het risico op een verontreiniging van het grondwater kan beheerst worden door de concentratie/emissie voor elke genormeerde parameter te limiteren naar een waarde die resulteert uit een (berekende) concentratie in het grondwater van maximaal de-richtwaarde voor de bodemkwaliteit van bijlage II van het VLAREBO. Deze risico-evaluatie houdt rekening met een berekende maximale aanrijking van de concentratie in het grondwater onder de toepassing voor een toepassing van 30 m hoogte, met de gemiddelde emissie van de parameter in de gehele toepassing en met een standaard infiltratie (265 mm/j).
- Voor niet-genormeerde parameters wordt geen bijkomende verontreiniging van het grondwater veroorzaakt door de concentratie/emissie voor elke parameter te limiteren naar een waarde die resulteert uit een (berekende) concentratie in het grondwater maximaal gelijk aan de in het grondwater voorkomende achtergrondconcentratie. Deze risico-evaluatie houdt rekening met een berekende maximale aanrijking van de concentratie in het grondwater onder de toepassing voor een toepassing van 30 m hoogte, met de gemiddelde concentratie/emissie van de parameter in de gehele toepassing en met een standaard infiltratie (265 mm/j).

De opgestelde toetsingswaarden worden gevalideerd door de VITO en ter kennisname aan de OVAM overmaakt. De gebruiksvoorwaarden en afgeleide toetsingswaarden voor de bodemmaterialen in de 'energieheuvel' worden ter beschikking gehouden voor de toezichthoudende overheid.

Bijlage

C-ground - Verduidelijkende nota algemene aanvraag: Nieuwe toepassing voor bouwkundig bodemgebruik in energieheuvelprojecten